

Vegårshei Kommune

STANDARD RAMMEAVTALE FOR TJENESTEKJØP

Rammeavtale håndverkertjenester – Rørlegger

Rammeavtalen er inngått mellom:

<Navn>

Org.nr. <Sett inn>

(heretter kalt Leverandøren)

og

Vegårshei kommune

Org.nr. 964 965 048

(Fylles ut ved kontraktsignering)

For Kunden

Sted:

Dato:

For Leverandøren

Sted:

Dato:

<Navn>

<Stilling>

<Navn>

<Stilling>

Rammeavtalen signeres kun digitalt

Partenes oppnevnte kontaktpersoner for daglig drift:

Kundens kontaktperson

<Navn>

<Stilling>

<e-post>

<telefonnummer>

Leverandørens kontaktperson

<Navn>

<Stilling>

<e-post>

<telefonnummer>

Innhold

1.	Generelle bestemmelser	6
1.1.	Avtalens formål	6
1.2.	Rammeavtalens dokumenter	6
1.3.	Tolking og rangordning.....	6
1.4.	Varighet	7
1.5.	Gjennomføring av avrop.....	7
1.6.	Pris og betalingsbetingelser	7
2.	Leverandørens plikter.....	7
2.1.	Tjenesteytelsens formål og egenskaper.....	7
2.2.	Kommunikasjon og varsling.....	7
2.3.	Levering	8
2.4.	Bruk av underleverandører	8
2.5.	Lønns- og arbeidsvilkår.....	8
2.6.	Kontraktklausul lærlinger	8
2.7.	Overføring av rettigheter	9
2.7.1.	Overføringen	9
2.8.	Rettsmangler	9
2.8.1.	Tredjemannsrettigheter	9
2.8.2.	Offentligrettslige mangler	9
2.9.	Forsikringer.....	9
2.10.	Varslingsplikt	10
2.11.	Sikkerhet og taushetsplikt	10
2.12.	Risiko og ansvar	10
2.13.	ILO-kjernekonvensjoner	10
3.	Kundens misligholdsbeføyelser	11
3.1.	Reklamasjonsperiode	11
3.2.	Brudd på varslingsplikt	11
3.3.	Tilleggsfrist.....	11
3.4.	Utskiftning av personell.....	11
3.5.	Kundens krav på avhjelp.....	11
3.6.	Leverandørens rett til omlevering eller retting.....	12
3.7.	Utbedring mot vederlag	12
3.8.	Tilbakehold av betaling.....	12
3.9.	Dagbot	12

3.9.1.	Dagbot ved forsinkelse	12
3.10.	Dagbot ved brudd på administrative bestemmelser og faktureringsrutiner	13
3.11.	Prisavslag	13
3.12.	Heving.....	13
3.12.1.	Heving ved forsinkelse.....	13
3.12.2.	Heving ved funksjonsmangler	13
3.12.3.	Heving ved rettsmangler	13
3.12.4.	Heving ved rettskraftig dom.....	14
3.12.5.	Heving ved konkurs, akkord e.l.	14
3.12.6.	Hevingsoppgjør.....	14
3.12.7.	Dekningskjøp ved heving.....	14
3.12.8.	Erstatning/erstatningsbegrensning	14
3.13.	Forventet mislighold.....	14
3.13.1.	Forventet mislighold.....	14
3.13.2.	Tilbakeholdsrett.....	15
3.13.3.	Heving ved forventet mislighold	15
3.13.4.	Brudd på krav om lønns- og arbeidsvilkår	15
4.	Kundens plikter.....	15
4.1.	Alminnelige forpliktelser	15
4.2.	Undersøkingssplikt.....	15
4.3.	Sikkerhetsstillelse	15
4.4.	Medvirkning.....	15
4.5.	Klarhet overfor Leverandøren	15
4.6.	Risiko og ansvar for dokumentasjon og kommunikasjon.....	16
4.7.	Bruk av tredjepart	16
4.8.	Forsikringer.....	16
4.9.	Varslingsplikt	16
4.10.	Taushetsplikt	16
5.	Leverandørens misligholdsbeføyelser.....	17
5.1.	Reklamasjon	17
5.2.	Forsinket betaling.....	17
5.3.	Varslingsplikt	17
5.4.	Begrensning i Leverandørens tilbakeholdsrett	17
5.5.	Tilleggsfrist.....	17
5.6.	Rett til å kreve oppfyllelse.....	17
5.7.	Heving.....	18

5.7.1.	Heving ved forsinket betaling.....	18
5.7.2.	Heving ved manglende medvirkning.....	18
5.7.3.	Hevingsoppgjør.....	18
5.8.	Erstatning	18
5.9.	Forventet mislighold.....	19
5.9.1.	Forventet mislighold.....	19
5.9.2.	Tilbakeholdsrett.....	19
5.9.3.	Heving ved forventet mislighold	19
6.	Overføring av rettigheter og plikter	19
7.	Særlige vilkår ved endring av forvaltningsstruktur	19
8.	Twister	20
8.1.	Rettsvalg.....	20
8.2.	Forhandlinger	20
8.3.	Mekling.....	20
8.4.	Domstols- eller voldgiftsbehandling.....	20

1. Generelle bestemmelser

1.1. Avtalens formål

Denne avtalen er en rammeavtale mellom Kunden og Leverandøren om leveranse av tjenester innenfor leveranseområder som er beskrevet i Bilag 1.

Rammeavtalen gir Kunden rett, men ingen plikt til å tildele kontrakter innenfor rammeavtalen. Kunden er ikke forpliktet til å kjøpe noen bestemt mengde tjenester i rammeavtaleperioden.

1.2. Rammeavtalens dokumenter

Rammeavtalen består av følgende dokumenter

Bilagsnr.	Tittel	Ja	Nei
Bilag 1	Oppdragsgivers kravspesifikasjon	X	
Bilag 2	Leverandørens løsningsbeskrivelse med eventuelle vedlegg	X	
Bilag 2a	Kjøreavstand	X	
Bilag 3	Administrative bestemmelser	X	
Bilag 4	Samlet pris- og betalingsbestemmelser	X	
Bilag 4a	Prisskjema	X	
Bilag 5	Endringer i den generelle rammeavtaleteksten med bilag	X	
Bilag 6	Endringer i den generelle rammeavtaleteksten med bilag etter rammeavtaleinngåelsen	X	

1.3. Tolkning og rangordning

Ved motstrid mellom rammeavtaleteksten og bilagene til denne, skal følgende tolkningsprinsipper legges til grunn:

1. Den generelle rammeavtaleteksten (dette dokumentet) går foran bilagene
2. Bilag 1 går foran de øvrige bilagene
3. I den utstrekning det fremgår klart og utvetydig hvilket punkt eller hvilke punkter som er endret, erstattet eller gjort tillegg til, skal følgende motstridsprinsipper gjelde:
  - a) Bilag 2 går foran Bilag 1
  - b) Bilag 5 går foran den generelle rammeavtaleteksten
  - c) Bilag 6 går foran de øvrige bilagene
4. Der ikke annet er bestemt, går bilag med lavere nummerering foran bilag med høyere nummerering.
5. For øvrig gjelder prinsippet om at spesielle bestemmelser går foran generelle, og prinsippet om at nyere bestemmelser går foran eldre.

1.4. Varighet

Rammeavtalen gjelder fra siste signeringsdato og 2 (to) år frem i tid, med mulighet til å forlenge avtalen én eller flere ganger i inntil 2 (to) år. Dersom oppdragsgiver ikke gir annen beskjed vil avtalen automatisk fornyes med et år av gangen. Maksimal avtaleperiode er på 4 (fire) år.

Avtalen fornyes deretter automatisk for en periode på 1 (ett) år om gangen dersom oppdragsgiver ikke foretar seg noe.

Dersom avtalens maksimale verdi, jf. bilag 1, nås før avtalens maksimale varighet, har oppdragsgiver ensidig rett til å si opp avtalen med umiddelbar virkning.

Avrop under rammeavtalen kan skje i hele rammeavtalens periode. Hvert tildelte avrop innenfor rammeavtalen kan ha varighet utover rammeavtalens varighet, og da slik at bestemmelser i rammeavtalen som angår den enkelte tildelte avrop gjelder tilsvarende også etter rammeavtalens opphør.

1.5. Gjennomføring av avrop

Avrop skjer ved at kunden utarbeider en forespørsel. Forespørselen oversendes Leverandørens kontaktperson for rammeavtalen via kundens driftssystem.

1.6. Pris og betalingsbetingelser

Pris og evt. andre kostnadselementer i bilag 4 utgjør Oppdragsgiverens fulle og hele betalingsforpliktelser under denne Kontrakten.

Alle priser oppgitt eksklusive mva. toll og eventuelt andre skatter og avgifter er inklusive, dersom ikke annet er avtalt i bilag 4.

Betalings- og faktureringsrutine fremkommer av bilag 3. Dersom ikke annet er avtalt er betalingsbetingelser «fri fakturamåned + 30 dager».

2. Leverandørens plikter

2.1. Tjenesteytelsens formål og egenskaper

Leverandøren skal kunne levere tjenester innenfor de områdene som er beskrevet i Bilag 1 og 2 til denne rammeavtalen profesjonelt, effektivt og med høy faglig standard. Tjenesteytelsen skal være egnet for tjenesteytelsens tiltenkte formål

Leverandøren er ansvarlig for at utførelsen av tjenesteytelsen skjer i overensstemmelse med gjeldende lovgivning, og ellers i samsvar med relevant bransjeregulering og evt. andre regler som kan ha innvirkning på utføring av tjenesteytelsen. Leverandøren skal innhente og opprettholde alle nødvendige tillatelser og godkjenninger for utføring av tjenesteytelsen, og på Kundens anmodning fremlegge dokumentasjon på at nødvendige tillatelser og godkjenninger foreligger.

Tidsfrister for oppstart av tjenester skal avtales mellom Kunden og Leverandøren i den enkelte bestilling.

2.2. Kommunikasjon og varsling

Henvelser fra Kunden skal besvares uten ugrunnet opphold.

Leverandøren skal uten ugrunnet opphold varsle om forhold Kunden forstår eller bør forstå kan få betydning for tjenesteytelsen, herunder eventuelle forventede forsinkelser.

2.3. Levering

Leverandøren skal utøve tjenesteytelsen på avtalt sted, til avtalt tid og på avtalt vis i henhold til Rammeavtalens Bilag 1, 2 og 3.

2.4. Bruk av underleverandører

Leverandøren er ansvarlig for gjennomføringen og resultatet av underleverandørers arbeid, på samme måte som om Leverandøren selv sto for utførelsen.

Dersom underleverandør benytter avtalevilkår som er begrenset i forhold til Leverandørens vilkår, kan disse bare gjøres gjeldende overfor Kunden dersom dette er uttrykkelig og skriftlig akseptert av Kunden.

Dersom Leverandøren skifter underleverandør eller tilknytter seg flere, skal Kunden informeres skriftlig og uten ugrunnet opphold. Kunden kan nekte å godkjenne underleverandør hvis det foreligger saklig grunn for det.

2.5. Lønns- og arbeidsvilkår

For avtaler som omfattes av forskrift av 8. februar 2008 nr. 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter gjelder følgende:

Leverandøren skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos eventuelle underleverandører ikke har dårligere lønns- og arbeidsforhold enn det som følger av landsomfattende tariffavtale eller det som er normalt for vedkommende sted og yrke. Dette gjelder bare for ansatte som direkte medvirker til oppfyllelse av Leverandørens forpliktelser under avtalen.

Alle avtaler Leverandøren inngår og som innebærer utførelse av arbeid under denne avtalen skal inneholde tilsvarende forpliktelser.

Dersom Leverandøren ikke oppfyller denne forpliktelsen, har Kunden rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen, tilsvarende ca. 2 (to) ganger innsparingen for Leverandøren, inntil det er dokumentert at forholdet er bragt i orden.

Leverandøren skal på forespørsel fra Kunden legge frem dokumentasjon om de lønns- og arbeidsvilkår som blir benyttet. Kunden og Leverandøren kan hver for seg kreve at opplysningene skal legges frem for en uavhengig tredjepart som Kunden har gitt i oppdrag å undersøke om kravene i denne bestemmelsen er oppfylt. Leverandøren kan kreve at tredjeparten skal ha undertegnet en erklæring om at opplysningene ikke vil bli benyttet for andre formål enn å sikre oppfyllelse av Leverandørens forpliktelse etter denne bestemmelsen. Dokumentasjonsplikten gjelder også underleverandører.

Dersom en uavhengig tredjepart kommer til at kravene i denne bestemmelsen ikke er oppfylt, og Leverandøren bestrider dette, kan Kunden kreve at Leverandøren og underleverandører legger frem dokumentasjon for Kunden om de lønns- og arbeidsvilkår som blir benyttet.

2.6. Kontraktklausul lærlinger

Det er et krav at leverandøren er tilknyttet en lærlingordning og at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet i tjenstekontrakter. Kravet gjelder for kontrakter over 2,05 millioner og med varighet over 3 måneder.

Kravet kan oppfylles av Leverandøren eller en eller flere av hans underleverandører.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU/EØS- land.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, dokumentere at kravene er oppfylt.

Ved avslutning av kontrakten skal det fremlegges oversikt over antall timer utført av lærlinger. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke dersom Leverandøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom Leverandøren har inngått lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under leveransen.

Oppdragsgiver må gjennomføre nødvendig kontroll av om krav om bruk av lærlinger overholdes. Ved brudd på plikten skal Leverandøren rette forholdet innen den frist Oppdragsgiver fastsetter. Der Leverandøren selv oppdager brudd på plikten, skal Leverandøren uten opphold opplyse Oppdragsgiver om forholdene og rette forholdene innen den frist Oppdragsgiver fastsetter. Dersom forholdene ikke kan rettes, kan Oppdragsgiver be om prisavslag.

Vesentlig mislighold som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra Oppdragsgiver, kan påberopes av Oppdragsgiver som grunnlag for heving.

2.7. Overføring av rettigheter

2.7.1. Overføringen

Eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til resultater av tjenesteytelsen tilfaller Kunden når betaling er skjedd, med mindre annet er avtalt i bilag 5 og med de begrensninger som følger av annen kontrakt eller ufravikelig lov.

Rettighetene omfatter også rett til endring og videreoverdragelse, jf. lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven) § 39b

2.8. Rettsmangler

2.8.1. Tredjemannsrettigheter

Leverandøren skal levere resultater av tjenesteytelsen fri for tredjemannskrav som ikke er beskrevet i Rammeavtalen og skal holde Kunden skadesløs for enhver form for tredjemannskrav i relasjon til tjenesteytelsen.

2.8.2. Offentligrettslige mangler

Leverandøren skal levere resultater av tjenesteytelsen med de nødvendige godkjenninger, sertifikater og tillatelser som kreves av offentlig myndighet for at Kunden skal kunne nyttiggjøre seg tjenesteytelsen slik Leverandøren er kjent med at den skal anvendes.

Leverandøren skal i alle tilfeller levere tjenesteytelsen med de nødvendige godkjenninger, sertifikater og tillatelser som kreves av offentlig myndighet for anvendelse slik tilsvarende tjeneste vanligvis anvendes, med mindre det er skriftlig avtalt at Kunden selv skal skaffe disse til veie.

2.9. Forsikringer

Leverandøren skal holde sin utførelse av tjenesteytelsen dekket av forsikring i henhold til gjeldende bransjenormer for den aktuelle tjenestekategori.

2.10. Varslingsplikt

Hindres Leverandøren fra å oppfylle sine forpliktelser til rett tid, skal han uten ugrunnet opphold gi melding til Kunden om hindringen og dens virkning på muligheten til å oppfylle. Leverandøren skal kunne dokumentere når og hvordan slik melding ble gitt.

2.11. Sikkerhet og taushetsplikt

Leverandøren plikter å behandle rammeavtalen og dens innhold konfidensielt. Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er likevel ikke mer omfattende enn det som følger av lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) eller tilsvarende sektorspesifikk regulering.

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for utlevering av informasjon som kreves fremlagt i henhold til lov eller forskrift, herunder offentlighet og innsynsrett som følger av lov av 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Om mulig, skal den annen part varsles før slik informasjon gis.

Leverandørens personell skal følge de samme regler som gjelder for Kundens personell i forbindelse med sikring av informasjon. Det samme gjelder for eventuelle underleverandørers personell. Leverandøren kan gjøres ansvarlig for sikkerhetsbrudd som er utført av Leverandørens personell eller eventuelle underleverandørers personell.

2.12. Risiko og ansvar

Leverandøren har selv risiko og ansvar for alle dokumenter, beskrivelser og instruksjoner dersom disse skades eller ødelegges mens de befinner seg i Leverandørens varetekt.

2.13. ILO-kjernekonvensjoner

Leverandørens status innen dette emnet vil inngå som del av kontraktsoppfølgingen i avtaleperioden. Formålet er at aktuelle avtaleprodukter skal etterleve ILO-kjernekonvensjoner i hele leverandørkjeden. For å nå dette målet vil det være fokus på kontinuerlig forbedring gjennom hele avtaleperioden. Dersom forbedringstiltak fastsettes vil Kunden gi Leverandøren rimelige frister for å oppfylle disse.

Følgende konvensjoner regnes som ILO-kjernekonvensjoner:

Hovedkategori	ILO-konvensjon	Omhandler / innhold
Forbud mot barnearbeid	138	Minstealderen for adgang til sysselsetting eller arbeid skal ikke være lavere enn den alderen da skoleplikten opphører og skal under alle omstendigheter ikke være lavere enn femten år.
	182	Om forbud mot og umiddelbare tiltak for å avskaffe de verste former for barnearbeid
Organisasjonsfrihet	87	Om foreningsfrihet og vern av organisasjonsretten
	98	Om retten til å organisere seg til å føre kollektive forhandlinger

Forbud mot diskriminering	100	Om lik lønn for mannlige og kvinnelige arbeidere for arbeid av lik verdi
	111	Om diskriminering i sysselsetting og yrke
Forbud mot tvangsarbeid	29	Om tvangsarbeid
	105	Om avskaffelse av tvangsarbeid

3. Kundens misligholdsbeføyelser

3.1. Reklamasjonsperiode

Dersom Kunden ønsker å gjøre misligholdsbeføyelser gjeldende, må han gi skriftlig melding til Leverandøren om mangelen innen rimelig tid etter at han oppdaget eller burde ha oppdaget mangelen.

3.2. Brudd på varslingsplikt

Dersom Kunden ikke får slikt varsel som bestemt i pkt. 2.9 kan Kunden kreve erstattet tap som kunne vært unngått om han hadde fått meldingen i tide.

3.3. Tilleggsfrist

Kunden kan fastsette en rimelig tilleggsfrist for oppfyllelsen av Leverandørens forpliktelser.

Dersom Leverandøren skriftlig anmoder Kunden om en slik tilleggsfrist, skal tilleggsfrist anses innvilget dersom Kunden ikke svarer på anmodningen innen 10 – ti – dager etter at anmodningen ble mottatt av Kunden.

Kunden kan ikke gjøre gjeldende noen misligholdsbeføyelser så lenge tilleggsfristen løper, med mindre Leverandøren har gitt varsel om at han ikke vil oppfylle sine forpliktelser innen tilleggsfristen.

Tilleggsfristen skal ikke ha innvirkning på Kundens rett til dagbot eller erstatning som er opparbeidet før tilleggsfristen ble gitt.

3.4. Utskiftning av personell

Kunden kan kreve at personell som etter Kundens oppfatning opptrer på klanderverdig måte eller som er uegnet til å utføre Tjenesteytelsen skiftes ut øyeblikkelig på Leverandørens egen bekostning.

3.5. Kundens krav på avhjelp

Kunden kan kreve at Leverandøren for egen rekning foretar avhjelp av enhver manglende oppfyllelse av Leverandørens forpliktelser som viser seg i reklamasjonsperioden. Avhjelp kan skje ved utbedring, omlevering eller tilleggslevering, eller på annen måte som sørger for at Tjenesteytelsen får den etter Rammeavtalens spesifiserte kvalitet og at leveransen samlet sett skal fungere som forutsatt.

Leverandøren skal påbegynne arbeidet med å avhjelpe misligholdet uten ugrunnet opphold. Arbeidet skal fullføres innen rimelig tid, eller, dersom Partene har avtalt en frist for avhjelpen, innen denne fristen.

Dersom Leverandøren ikke har avhjulpet misligholdet innen de frister som gjelder etter denne bestemmelsen, eller dersom det etter forholdene ville være urimelig å kreve at Kunden ventet på

Leverandørens avhjelp, skal Leverandøren dekke de utgifter Kunden har hatt ved avhjelp fra tredjepart. Slike utgifter kommer til fratrekk i eventuelt erstatningsbeløp for samme mislighold.

Leverandørens avhjelp fratar ikke Kunden retten til å kreve erstatning for forsinket oppfyllelse.

3.6. Leverandørens rett til omlevering eller retting

Selv om Kunden ikke krever det, har Leverandøren rett til, for egen rekning, å foreta avhjelp, når dette kan skje uten urimelig forsinkelse og uten vesentlig ulempe for Kunden eller usikkerhet når det gjelder tilbakebetaling fra Leverandøren av utlegg som Kunden har hatt.

Dersom Leverandøren gir Kunden melding om at han vil foreta retting eller omlevering innen en angitt tid, og Kunden ikke svarer innen 10 – ti – dager etter at han har mottatt meldingen, kan Leverandøren foreta rettingen eller omleveringen innen den tid som er angitt.

Leverandøren kan ikke hevde at han ikke har fått mulighet til retting eller omlevering dersom Kunden har fått rettet mangelen, og det etter forholdene ville være urimelig å kreve at Kunden ventet på selgerens retting eller omlevering.

Leverandørens omlevering eller retting fratar ikke Kunden retten til å kreve erstatning for forsinket oppfyllelse.

3.7. Utbedring mot vederlag

Dersom Kunden krever at Leverandøren foretar avhjelp, og Leverandøren mener behovet for avhjelp ikke skyldes feil eller mangel som Leverandøren svarer for, plikter Leverandøren likevel å foreta avhjelp. For at Leverandøren senere skal kunne gjøre gjeldende krav på vederlag for avhjelp, må han på forhånd ha levert et forpliktende pristilbud for avhjelpen til Kunden.

Dersom Leverandøren kan dokumentere at avhjelp er ytt for mangler eller feil som Leverandøren ikke er ansvarlig for, kan Leverandøren kreve dekket utgifter i henhold til det forpliktende pristilbudet.

3.8. Tilbakehold av betaling

Har Kunden krav som følge av Leverandørens mislighold, kan Kunden holde tilbake så mye av vederlaget som misligholdet synes å utgjøre av det samlede vederlaget. Forsinkelsesrenter skal ikke påløpe for tilbakeholdt beløp, så lenge tilbakeholdelsen ikke er klart urimelig.

3.9. Dagbot

3.9.1. Dagbot ved forsinkelse

Dersom Leverandøren ikke overholder frister som avtalt, foreligger forsinkelse som gir grunnlag for dagbot. Ved forsinkelse begynner dagbot å løpe automatisk.

Dagboten utgjør 1 % av vederlaget eksklusive mva. for den delen av Tjenesteytelsen som påvirkes av forsinkelsen pr. hverdag forsinkelsen varer, begrenset til 20 – tyve – hverdager. Dagboten utgjør uansett minimum kr. 1000,- pr. hverdag.

Dersom det innenfor en rammeavtale er avrop som er særlig tidskritiske kan Partene avtale andre satser for og annen varighet av dagboten for det enkelte avrop.

Dersom dagbot ikke dekker Kundens dokumenterte direkte tap som følge av forsinkelsen, kan Kunden søke erstatning for det overskytende beløp.

3.10. Dagbot ved brudd på administrative bestemmelser og faktureringsrutiner

Dersom Leverandøren gjentatte ganger gjør seg skyldig i brudd på administrative bestemmelser og/eller faktureringsrutiner, eller dersom Leverandøren på annen måte opptrer slik at han er skyldig i vesentlig brudd på administrative bestemmelser og/eller faktureringsrutiner, kan Kunden kreve at Leverandøren retter opp i forholdene uten ugrunnet opphold.

Dersom Leverandøren ikke kan dokumentere at forhold er rettet opp i innen den fristen som er satt kan Kunden kreve dagbot frem til retting er dokumentert foretatt. Dagbotens størrelse, med unntak av dagbøter for brudd på leveringsplikten (jfr. avsnitt 5 i Bilag 3 Administrative bestemmelser) reguleres av pkt. 3.9.1, men det gjelder ingen begrensning på løpetiden. Det er egne satser for dagbøter for manglende levering.

Denne bestemmelsen innskrenker ikke verken Kundens rett til å kreve dagbot for forsinkelse eller til å iverksette andre beføyelser i henhold til Rammeavtalen.

3.11. Prisavslag

Dersom avhjelp ikke blir foretatt innen rimelig tid, eller dersom Leverandøren ikke har lyktes med å avhjelpe en mangel, kan Kunden kreve et forholdsmessig prisavslag.

Prisavslag er kompensasjon for redusert verdi av det leverte, og kommer i tillegg til eventuell erstatning.

3.12. Heving

3.12.1. Heving ved forsinkelse

Så lenge dagboten løper, kan Kunden ikke heve Rammeavtalen. Dette gjelder ikke dersom Leverandøren eller noen han svarer for har opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro. Dette gjelder heller ikke dersom Tjenesteytelsens verdi reduseres vesentlig som følge av forsinkelsen.

Kunden kan heve Rammeavtalen med umiddelbar virkning ved forsinkelse, dersom forsinkelsen varer utover dagbotperioden.

Dersom Leverandøren er innvilget tilleggsfrist kan Kunden likevel ikke heve Rammeavtalen før etter utløpet av denne fristen. Dette gjelder ikke der Leverandøren har varslet at han ikke vil levere innen denne fristen.

3.12.2. Heving ved funksjonsmangler

Kunden kan heve Rammeavtalen der funksjonsmangelen utgjør et vesentlig kontraktsbrudd.

Kunden må gi melding til Leverandøren om heving innen rimelig tid etter at han fikk eller burde ha fått kjennskap til funksjonsmangelen. Dette gjelder likevel ikke dersom Leverandøren har opptrådt grovt uaktsomt eller i strid med redelighet og god tro.

3.12.3. Heving ved rettsmangler

Dersom det foreligger rettsmangler ved Tjenesteytelsen, og dette ikke blir avhjulpet innen rimelig tid, kan Kunden heve Rammeavtalen med umiddelbar virkning.

3.12.4. Heving ved rettskraftig dom

Dersom Leverandøren er rettskraftig dømt for deltakelse i en kriminell organisasjon eller for korrupsjon, bedrageri eller hvitvasking av penger, eller er kjent skyldig i straffbare forhold som angår den yrkesmessigeandel, kan Kunden heve Rammeavtalen med umiddelbar virkning.

3.12.5. Heving ved konkurs, akkord e.l.

Hvis det i forbindelse med Leverandørens virksomhet åpnes gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller annen form for kreditorstyring gjør seg gjeldende, eller Leverandøren er under avvikling, har innstilt sin virksomhet eller befinner seg i tilsvarende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter, har Kunden rett til å heve Rammeavtalen med umiddelbar virkning.

3.12.6. Hevingsoppgjør

Ved heving opphører Kundens rettigheter til Tjenesteytelsen.

Hvis Leverandøren krever det, skal ytelser som er levert av ham leveres tilbake eller slettes eller makuleres på forsvarlig måte etter hevingen. Leverandøren skal dekke kostnaden ved dette.

Ved heving kan Kunden kreve tilbakebetalt det som er betalt, med tillegg av forsinkelsesrenter fra det eller de tidspunkt betaling er skjedd.

Kunden har, inntil alternativ løsning er funnet som erstatning for det leverte, rett til å utnytte leveransen som avtalt.

Leverandøren kan kreve fradrag for verdien av eventuell nytte Kunden har hatt av det leverte før heving eller senere.

3.12.7. Dekningskjøp ved heving

Ved heving har Kunden rett til å foreta dekningskjøp på rimelig måte og innen rimelig tid etter hevingen. Kunden har da ved krav om erstatning krav på differansen mellom kontraktsprisen og prisen på dekningsstransaksjonen, i tillegg til annen erstatning etter denne Rammeavtalen.

3.12.8. Erstatning/erstatningsbegrensning

Kunden kan kreve erstatning for det tap han lider som følge av Leverandørens mislighold, for så vidt Leverandøren ikke godtgjør at misligholdet skyldes suspensjonsgrunner eller forhold på Kundens side.

Erstatningen skal dekke Kundens direkte tap. Tap som skyldes merarbeid anses som direkte tap.

Eventuelt påløpte dagbøter kommer til fradrag i erstatningen for samme mislighold.

Indirekte tap dekkes ikke.

Erstatningen er begrenset til summen av vederlaget etter Rammeavtalen eksklusive merverdiavgift.

Har Leverandøren opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro, gjelder ikke de erstatningsbegrensninger som fremkommer av denne bestemmelsen.

3.13. Forventet mislighold

3.13.1. Forventet mislighold

Forventet mislighold foreligger der det etter rammeavtaleinngåelsen er klart på bakgrunn av Leverandørens handlemåte eller en alvorlig svikt i hans kredittverdighet eller evne til å oppfylle at han ikke kommer til å oppfylle en vesentlig del av sine kontraktsforpliktelser.

3.13.2. Tilbakeholdsrett

Der det foreligger forventet mislighold, har Kunden rett til å innstille sin oppfyllelse og holde sine ytelser tilbake frem til Leverandøren stiller betryggende sikkerhet for sin oppfyllelse.

Ved tilbakehold av ytelser grunnet forventet mislighold, må Kunden straks gi melding til Leverandøren om dette. Dersom ikke slik melding blir gitt, kan Leverandøren kreve erstattet tap som kunne vært unngått dersom melding var gitt.

3.13.3. Heving ved forventet mislighold

Er det før tiden for oppfyllelse klart at det vil inntre mislighold fra Leverandøren som vil gi Kunden hevingsrett, kan Kunden heve Rammeavtalen allerede før tiden for oppfyllelse. Leverandøren kan avverge heving ved å stille betryggende sikkerhet for at hans forpliktelser vil oppfylles.

Dersom det er mulig, skal Kunden varsle Leverandøren slik at denne får mulighet til å stille sikkerhet for å unngå heving.

3.13.4. Brudd på krav om lønns- og arbeidsvilkår

Dersom Leverandøren ikke etterlever kravet til lønns- og arbeidsvilkår, har Kunden rett til å holde tilbake deler av vederlaget til det er dokumentert at forholdet er i orden. Summen som blir holdt tilbake skal tilsvare ca. 2 ganger innsparingen for arbeidsgiveren.

Dersom ikke slike forhold blir rettet opp uten ugrunnet opphold konstituerer forholdet et vesentlig kontraktsbrudd som medfører hevingsrett for Kunden.

4. Kundens plikter

4.1. Alminnelige forpliktelser

Kunden skal lojalt medvirke til Rammeavtalens gjennomføring.

Henvendelser fra Leverandøren skal besvares uten ugrunnet opphold.

4.2. Undersøkingsplikt

Kunden plikter etter levering så snart han etter forholdene har mulighet til det å undersøke Tjenesteytelsen slik god skikk tilsier.

4.3. Sikkerhetsstillelse

Dersom det er avtalt at Kunden skal stille sikkerhet for sine forpliktelser etter denne Rammeavtalen, plikter Kunden å legge frem bevis for sikkerhetsstillelsen senest ved oppstart av Tjenesteytelsen.

4.4. Medvirkning

Kunden skal yte slik medvirkning som er rimelig å vente av ham for at Leverandøren skal kunne oppfylle sine kontraktsforpliktelser.

4.5. Klarhet overfor Leverandøren

Kunden er ansvarlig for å ha gitt uttrykk for formålet med kjøpet og sine krav og behov overfor Leverandøren på en slik måte at Leverandøren har et tilstrekkelig klart grunnlag for sine kontraktsforpliktelser.

4.6. Risiko og ansvar for dokumentasjon og kommunikasjon

Partene skal sørge for forsvarlig kommunikasjon, oppbevaring og sikkerhetskopiering av dokumenter og annet materiale av betydning for Tjenesteytelsen uansett form, herunder e-post og annet elektronisk lagret materiale.

Kunden har risikoen og ansvaret for alt materiale uansett form, som skades eller ødelegges mens det befinner seg under Kundens kontroll.

4.7. Bruk av tredjepart

Kunden kan fritt engasjere tredjepart til å bistå seg i forbindelse med sine forpliktelser under Rammeavtalen. Leverandøren skal varsles om engasjementet. Leverandøren kan motsette seg engasjementet hvis han påviser at det vil medføre vesentlig forretningsmessig ulempe for ham. Tredjepart som benyttes skal angis i bilag 3.

4.8. Forsikringer

Hvis Kunden er en offentlig virksomhet, står Kunden som selvassurandør. Hvis Kunden ikke står som selvassurandør, plikter Kunden å ha forsikringer som er tilstrekkelige til å dekke de kravene fra Leverandøren som følger av Kundens risiko eller ansvar etter denne avtalen innenfor rammen av alminnelige forsikringsvilkår.

4.9. Varslingsplikt

Hindres Kunden i å oppfylle sine forpliktelser til rett tid, skal han uten ugrunnet opphold gi melding til Leverandøren om hindringen og dens virkning på muligheten til å oppfylle. Kunden skal kunne dokumentere når og hvordan slik melding ble gitt.

4.10. Taushetsplikt

Informasjon som Kunden blir kjent med i forbindelse med Rammeavtalen og gjennomføringen av Rammeavtalen skal behandles konfidensielt, og ikke gjøres tilgjengelig for utenforstående uten samtykke fra den annen part.

Hvis Kunden er en offentlig virksomhet er taushetsplikt etter denne bestemmelsen ikke mer omfattende enn det som følger av lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) eller tilsvarende sektorspesifikk regulering.

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for utlevering av informasjon som kreves fremlagt i henhold til lov eller forskrift, herunder offentlighet og innsynsrett som følger av lov 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Om mulig skal den annen part varsles før slik informasjon gis.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene brukes når ingen berettiget interesse tilsier at de holdes hemmelig, for eksempel når de er alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig andre steder.

Kunden skal ta nødvendige forholdsregler for å sikre at uvedkommende ikke får innsyn i eller kan bli kjent med taushetsbelagt informasjon.

Taushetsplikten gjelder Kundens ansatte, underleverandører og tredjeparter som handler på Kundens vegne i forbindelse med gjennomføring av Rammeavtalen. Kunden kan bare overføre taushetsbelagt informasjon til slike underleverandører og tredjeparter i den utstrekning dette er

nødvendig for gjennomføring av Rammeavtalen, forutsatt at disse pålegges plikt til konfidensialitet tilsvarende dette punktet.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at Kunden kan utnytte erfaring og kompetanse som opparbeides i forbindelse med gjennomføringen av Rammeavtalen.

Taushetsplikten gjelder også etter at avtalen er opphørt. Ansatte eller andre som fratrer sin tjeneste hos en av partene skal pålegges taushetsplikt også etter fratredelsen om forhold som nevnt ovenfor.

5. Leverandørens misligholdsbeføyelser

5.1. Reklamasjon

Leverandøren skal reklamere skriftlig uten ugrunnet opphold etter at misligholdet er oppdaget eller burde vært oppdaget.

5.2. Forsinket betaling

Ved forsinket betaling som skyldes forhold innenfor Kundens kontroll kan Leverandøren kreve forsinkelsesrenter i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.

5.3. Varslingsplikt

Dersom Leverandøren ikke får varsel kan Leverandøren kreve erstattet tap som kunne vært unngått om han hadde fått meldingen i tide.

5.4. Begrensning i Leverandørens tilbakeholdsrett

Leverandøren kan ikke holde tilbake ytelser som følge av Kundens mislighold. Dette gjelder likevel ikke dersom misligholdet er vesentlig.

5.5. Tilleggsfrist

Leverandøren kan fastsette en rimelig tilleggsfrist for oppfyllelsen av Kundens forpliktelser. Dersom Kunden skriftlig anmoder Leverandøren om en slik tilleggsfrist, skal tilleggsfrist anses innvilget dersom Leverandøren ikke svarer på anmodningen innen 10 – ti – dager etter at anmodningen ble mottatt av Leverandøren.

Leverandøren kan ikke gjøre gjeldende noen misligholdsbeføyelser så lenge tilleggsfristen løper, med mindre Kunden har gitt varsel om at han ikke vil oppfylle sine forpliktelser innen tilleggsfristen.

Tilleggsfristen skal ikke ha innvirkning på Leverandørens rett til erstatning. Evt. forsinkelsesrenter løper ikke så lenge tilleggsfristen løper.

5.6. Rett til å kreve oppfyllelse

Leverandøren kan fastholde kjøpet og kreve at Kunden betaler vederlaget. Dette gjelder likevel ikke så lenge betalingen hindres av stans i samferdselen eller betalingsformidlingen eller annet forhold som gir grunnlag for Force Majeure.

Avbestiller Kunden tjenester som skal tilvirkes særskilt for han, kan ikke Leverandøren fastholde kjøpet ved å fortsette tilvirkingen, gjøre andre forberedelser til leveringen samt kreve betaling,

med mindre avbrudd ville føre med seg betydelig ulempe for Leverandøren eller risiko for at han ikke får erstattet tap som avbestillingen medfører.

Dersom Tjenesteytelsen ennå ikke er tilgjengeliggjort for Kunden, taper Leverandøren sin rett til å kreve oppfyllelse dersom han ikke fremmer kravet innen rimelig tid.

5.7. Heving

5.7.1. Heving ved forsinket betaling

Leverandøren kan heve Rammeavtalen ved forsinket betaling, dersom Kundens kontraktsbrudd er vesentlig.

Kundens betalingsmislighold er vesentlig der Kunden ikke har betalt innen 30 – tretti – dager etter forfall, og der den forsinkede betalingen utgjør en vesentlig del av de totale betalingsforpliktelser etter Rammeavtalen.

Dersom Kunden er innvilget tilleggsfrist for oppfyllelse kan ikke Leverandøren heve Rammeavtalen før etter utløpet av denne fristen. Dette gjelder likevel ikke der Kunden har varslet at han ikke kommer til å oppfylle innen utløpet av slik frist.

5.7.2. Heving ved manglende medvirkning

Leverandøren kan heve Rammeavtalen når Kunden ikke medvirker til kjøpet, dersom kontraktsbruddet er vesentlig.

Dersom Leverandøren ønsker å heve Rammeavtalen grunnet manglende medvirkning, må han gi Kunden melding om dette innen rimelig tid etter at Leverandøren fikk eller burde fått kjennskap til misligholdet. Meldingen må inneholde rimelig frist for Kunden til å oppfylle sin medvirkningsplikt. Dette gjelder likevel ikke dersom Kunden har opptrådt grovt uaktsomt eller i strid med redelighet og god tro.

Dersom Kunden er innvilget tilleggsfrist for oppfyllelse kan ikke Leverandøren heve Rammeavtalen før etter utløpet av denne fristen. Dette gjelder likevel ikke der Kunden har varslet at han ikke kommer til å oppfylle innen utløpet av slik frist.

5.7.3. Hevingsoppgjør

Ved heving opphører Kundens rettigheter til Tjenesteytelsen.

Leverandøren kan kreve at ytelser som er levert av ham leveres tilbake eller slettes eller makuleres på forsvarlig måte etter hevingen. Leverandøren skal dekke kostnaden ved dette. Leverandøren har krav på vederlag fra Kunden i den utstrekning og så lenge Kunden utnytter leveransen. I tillegg kommer forsinkelsesrente, og erstatning for tap som ikke er ment å dekkes av vederlaget.

Dersom Kunden har rett til å utnytte det leverte en tid etter heving, kan Leverandøren stille krav om sikkerhet for sitt krav på vederlag for bruken.

5.8. Erstatning

Leverandøren kan kreve erstatning for det tap han lider som følge av Kundens mislighold, for så vidt Kunden ikke godtgjør at misligholdet skyldes suspensjonsgrunner eller forhold som ellers ikke kan tilskrives Kunden.

Erstatningen skal dekke Leverandørens direkte tap.

Indirekte tap dekkes ikke.

Erstatningen er begrenset til summen av vederlaget etter Rammeavtalen eksklusive merverdiavgift.

Har Kunden opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro, gjelder ikke de erstatningsbegrensninger som fremkommer av dette punkt.

5.9. Forventet mislighold

5.9.1. Forventet mislighold

Forventet mislighold foreligger der det etter rammeavtaleinngåelsen er klart på bakgrunn av Kundens handlemåte eller en alvorlig svikt i hans kredittverdighet eller evne til å oppfylle at han ikke kommer til å oppfylle en vesentlig del av sine kontraktsforpliktelser.

5.9.2. Tilbakeholdsrett

Leverandøren kan ikke holde tilbake ytelser som følge av forventet mislighold fra Kundens side. Dette gjelder likevel ikke dersom det forventede misligholdet er vesentlig.

Ved tilbakehold av ytelser grunnet forventet vesentlig mislighold, må Leverandøren straks gi melding til Kunden om dette. Dersom ikke slik melding blir gitt, kan Kunden kreve erstattet tap som kunne vært unngått dersom melding var gitt.

5.9.3. Heving ved forventet mislighold

Er det før tiden for oppfyllelse klart at det vil inntre vesentlig mislighold fra Kunden som vil gi Leverandøren hevingsrett, kan Leverandøren heve Rammeavtalen allerede før tiden for oppfyllelse. Kunden kan avverge heving ved å stille betryggende sikkerhet for at hans forpliktelser vil oppfylles.

Dersom det er mulig, skal Leverandøren varsle Kunden slik at denne får mulighet til å stille sikkerhet for å unngå heving.

6. Overføring av rettigheter og plikter

Partene kan ikke overføre rettigheter eller plikter etter denne Rammeavtalen til tredjepart uten etter skriftlig forhåndssamtykke fra den andre Parten. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Dersom Leverandøren fusjonerer eller fisjonerer har Kunden rett til å heve Rammeavtalen umiddelbart.

7. Særlige vilkår ved endring av forvaltningsstruktur

Kunden tar forbehold om at det kan skje utskillelse og/eller innlemmelse av enheter i avtaleperioden, så som overføring av enheter/avdelinger til/fra staten og/eller kommunene. Slike endringer hos Kunden skal ikke medføre noen endringer i avtalen.

Dersom det i avtaleperioden oppstår nye offentligrettslige organer/juridiske enheter som er underlagt eller kontrollert av noen av de offentligrettslige organene/juridiske enhetene som inngår i Kunden skal disse ha rett til å tiltre denne avtalen.

Nye rettssubjekter som oppstår som en følge av kommune- og fylkessammenslåinger/-omstruktureringer, hvor én eller flere av offentligrettslige organer/ juridiske enheter hos Kunden inngår i det nye rettssubjektet, har rett til å tiltre avtalen på uendrede vilkår.

Dersom noen av de offentligrettslige organer/ juridiske enheter som inngår i Kunden blir sammenslått med én eller flere andre offentligrettslige organer/ juridiske enheter har Kunde rett

til å si opp denne avtalen med 6 måneder varsel til Leverandøren. Oppsigelse av avtalen vil særlig være aktuelt dersom det som følge av sammenslåing/omstrukturering oppstår en situasjon med kolliderende avtaler for de samme varer/tjenester hos de nye Kundeenheterne, eller dersom en videreføring av avtalen med den nye Kundeenheten som kontraktspart vurderes å ville utgjøre en ulovlig endring av avtalen etter reglene i lov- og forskrift om offentlige anskaffelser.

Endringer i kommunale tjenester/produkter som medfører endringer i behov hos Kunden som er forutsatt dekket under denne avtalen, står det fritt for den enkelte kommune/kunde å iverksette.

8. Tvister

8.1. Rettsvalg

Partenes rettigheter og plikter etter denne avtalen bestemmes i sin helhet av norsk rett.

8.2. Forhandlinger

Dersom det oppstår tvist mellom partene om tolkningen eller rettsvirkningene av avtalen, skal tvisten først søkes løst ved forhandlinger.

8.3. Mekling

Dersom en tvist i tilknytning til denne avtalen ikke blir løst etter forhandlinger, kan partene forsøke å løse tvisten ved mekling.

Partene kan velge å legge Den Norske Advokatforenings regler for mekling ved advokat til grunn, eventuelt modifisert slik partene ønsker. Det forutsettes at partene blir enige om en mekler med den kompetansen partene mener passer best i forhold til tvisten.

Den nærmere fremgangsmåten for mekling bestemmes av meklere, i samråd med partene.

8.4. Domstols- eller voldgiftsbehandling

Dersom en tvist ikke blir løst ved forhandlinger eller mekling, kan hver av partene forlange tvisten avgjort med endelig virkning ved norske domstoler.

Kundens forretningsadresse er vernet.

Partene kan alternativt avtale at tvisten blir avgjort med endelig virkning ved voldgift i Norge. Hver av partene skal oppnevne en voldgiftsdommer. De partsoppnevnte voldgiftsdommerne skal innen en måned deretter oppnevne voldgiftsrettens tredje medlem, som er voldgiftsrettens leder. For øvrig gjelder reglene i lov om voldgift 14. mai 2004 nr. 25 (voldgiftsloven).